

EL MÓN GREC

1. El naixement del món grec

- La civilització grega s'originà a la Península Balcànica i a les costes i illes del mar Egeu.
 - El medi físic d'aquestes zones (muntanyós, amb valls estretes i una gran façana marítima) afavorí la fragmentació política en **polis independents**.
 - Culturalment tenien lligams en comú (llengua, religió...) i se sentien integrats en l'**Hèl·lade**.
 - Vivien de l'agricultura, la ramaderia, la pesca i el **comerç** amb altres pobles del Mediterrani.
 - Els grecs eren una **barreja de diferents pobles** (aqueus, doris...) que s'instal·laren a Grècia en onades successives.
 - Els aqueus desenvoluparen la civilització micènica, amb ciutats emmurallades com Micenes.
-

2. Les polis gregues

- El món grec s'organitzava en petites ciutats Estat independents, les **polis**:
 - Estaven formades per una ciutat principal independent i els camps del voltant.
 - Tenien lleis, moneda, govern i exèrcit propis.
 - Estaven integrades per una **part baixa** (habitatges, àgora...) i una part alta o **acròpolis**, on hi havia els edificis religiosos.
 - Les primeres polis tenien un **govern oligàrquic** compost per un grup petit d'aristòcrates (rics propietaris de terres).
 - Al segle VI a.C., a algunes polis hi va haver **revoltes socials** contra l'oligarquia.
 - Soló i Clístenes promogueren reformes socials i polítiques que convertiren Atenes en una **democràcia**.
-

3. Les colonitzacions gregues

- Entre els segles VIII i VI a.C., molts grecs emigraren i fundaren colònies a les costes del **Mediterrani** i del **mar Negre**.
 - Les colònies eren **ciutats independents**, tot i que mantenien lligams amb les ciutats d'origen.
 - Les **causes** d'aquesta emigració van ser:
 - L'escassetat de terres i la misèria dels pagesos.
 - La possibilitat d'arribar a ser esclau per deutes.
 - Les facilitats que van posar els governs de les polis per emigrar i donar sortida als desocupats.
 - Els grecs fundaren colònies al Mediterrani occidental, a l'oriental i al mar Negre, territoris que els grecs ja coneixien per les seves activitats comercials.
 - A les costes mediterrànies de la Península Ibèrica s'hi fundaren diverses colònies (**Emporion**, **Mainake...**), que comerciaven amb els pobles indígenes.
-

4. L'Atenes de Pèricles

- Al segle V a.C. Atenes es va convertir en una **democràcia** en la qual tots els ciutadans participaven en la política i estaven protegits per les lleis.
 - Les principals institucions ateneses eren: l' **assemblea** (*Ekklesia*), els **magistrats** (estrategs i arconts), els **tribunals** (*Heliea*) i el **Consell** (*Boulé*).
 - La democràcia atenesa era molt **limitada** perquè només els ciutadans tenien drets polítics. A canvi, havien de defensar la polis i pagar impostos.
 - Però ni les dones, ni els metecs, ni els esclaus eren considerats ciutadans, i no tenien drets socials ni polítics.
-

5. L'esplendor d'Atenes

- Al segle V a.C. Atenes va vèncer els perses en les **guerres mèdiques** (492-449 a.C.).
- La victòria sobre els perses donà a Atenes l'hegemonia sobre les altres polis gregues i promogué la **Lliga de Delos**, una associació de polis que recaptava impostos per mantenir una flota de guerra.
- Atenes administrava els impostos i va convertir la Lliga en una organització per dominar altres polis.
- Les ciutats gregues es rebel·laren contra el domini atenès, i això va donar lloc a les **guerres del Peloponès**, que representaren la fi del domini atenès a Grècia.
- L'Atenes del segle V va ser una gran ciutat amb una gran activitat cultural, científica i artística.
- **Pèricles** (495-429 a.C.) va fer reconstruir la ciutat, es van fer les muralles i es va remodelar l'Acròpolis.

6. La Grècia hel·lenística

- **Macedònia**, en època de Filip II, era un petit regne que va conquerir les ciutats gregues durant les guerres del Peloponès.
 - El fill de Filip, **Alexandre el Gran**, el va succeir l'any 336 a.C.:
 - Unificà les ciutats gregues per poder conquerir l'Imperi Persa.
 - Va conquerir molts territoris i va obrir noves rutes comercials.
 - Volia crear un **únic imperi** amb la base de la cultura grega, encara que cada territori conservés les seves formes socials i polítiques.
 - Quan es va morir, a 33 anys, aquest imperi es dividí en **regnes hel·lenístics** (Egipte, Macedònia...), que conservaren la cultura i la llengua gregues i estigueren governats per monarques divinitzats i autoritaris.
 - La ciutat d'**Alexandria**, al delta del Nil, es convertí en el símbol de la civilització hel·lenística.
-